

Logopediepraktijk het Praathuis, Laanzicht 3, 8271JZ IJsselmuiden

Informatie door Roelien van Halsema

Een kind dat stottert

Bericht aan ouders van een stotterend kind

Als vader of moeder van een kind dat stottert maak je je vaak zorgen. Is er iets mis? Hoe moeten we hiermee omgaan? Doen wij iets verkeerd?

Aanleg

De aanleg voor stotteren is aangeboren. Het is een probleem in de *timing* van spraakbewegingen: de spieren die zorgen voor de spraak (en dat zijn er ongeveer 100) bewegen soms niet op het juiste moment, maar net iets te vroeg of iets te laat. De aansturing vanuit de hersenen is niet stabiel. Het spraaksysteem probeert die kleine missers te herstellen door opnieuw te proberen of even pas op de plaats te maken en dat is wat wij stotteren noemen: de herstelpogingen van het spraaksysteem in de vorm van herherherhalingen of vvvvverlengingen

Verbeteren

Als we kinderen direct of indirect laten voelen dat het "iets niet goed doet" gaat het zelf proberen die herstelpoging NIET te maken... het is alsof een kind na een val wil opstaan maar voelt dat het fout was om te vallen. Het zal schuld bewust en onhandig opstaan, en krampachtig verder lopen.

Rijping

De timing van spraakbewegingen verloopt heel ingewikkeld en snel. Bij jonge kinderen gaat dat geregeld mis. Maar de hersenen en spieren maken ondertussen een *rijping* door zodat er een grote kans op verbetering van de ontwikkeling van het stotteren is. Wat ons te doen staat is: zorgen voor zo goed mogelijke omstandigheden voor het spreken en leven van uw kind. Soms is een eenvoudige aanpassing voldoende, soms moeten een aantal zaken tijdelijk of blijvend anders.

Stress

Periodes die voor het kind stress kunnen opleveren zoals voor het eerst naar school gaan of echtscheiding van zijn ouders zijn geen veroorzaker van het stotteren. Wel kan dit soort situaties voor het kind zoveel spanning geven dat het praten moeilijk wordt. Spanning heeft een slechte invloed op timing, vergelijkt u maar eens met tennissen als je gespannen bent of autorijden in een stressvolle situatie. De timing die bij het kind al slecht was, krijgt nu nog meer te verduren.

Evenwicht

Het kan zijn dat er op een bepaald moment te veel van het kind geëist wordt, op school, bij het sporten of op de muziekles. Het kind raakt overbelast en de zwakke timing van spraakbewegingen raakt meer in de verdrukking. Ook vermoeidheid door te weinig slaap, kijken naar te spannende TV-series kan een rol spelen. Soms voelt het kind zich misschien niet lekker, heeft het last van slecht zien of slecht horen: allemaal aspecten die het evenwicht kunnen verstoren en die we zullen proberen op te heffen!

Positieve invloed

Factoren die een positieve invloed kunnen hebben zijn:

- Een rustige, niet-gejaagde levensstijl maakt de spreek situatie rustiger.
- Zelf langzamer praten geeft een rustiger spreekvoorbeeld
- Het kind volledig laten uitspreken zonder dat het onderbroken of aangevuld wordt. Laat het kind zich uitdrukken in de eigen woorden.

- Het kind aankijken bij het spreken. Wanneer dat even niet kan (bijvoorbeeld bij het autorijden) kunt u uitleggen dat u niet kijkt, maar dat u wel luistert.
- Wanneer u geen tijd hebt voor een gesprekje kunt u dat ook aangeven en afspreken wanneer u wel weer tijd hebt om te luisteren en met het kind te praten.
- Niet voor het kind praten en antwoord geven.
- Het kind niet opjagen bij het spreken (het geeft ook een opgejaagd gevoel als iemand er tussen wil komen als je aan het woord bent).
- Een klein ogenblikje wachten met reageren op een uiting van het kind geeft het kind de ruimte om te praten.
- Tijdens de maaltijden ook de tijd nemen om met elkaar te praten. Geen radio of T aan. Laat de kinderen aan tafel om de beurt praten en doe dat zelf ook. Stel desnoods een praatstokje of-beeldje in dat bij het bord staat van degene die aan het praten is.
- Als het kind hapert, kunt u nadien op een rustige, trage, geïnteresseerde manier herhalen wat het kind zei, als een soort samenvatting. Gebruik niet precies dezelfde woorden en laat het niet overkomen als verbetering.
- Besteed minstens 5 minuten per dag aan een ontspannen gesprekje met je kind.
- Zoek naar middelen waardoor het kind merkt dat zijn ouders van hem houden en het prettig vinden om iets met hem samen te doen.
- Geef het kind de kans om veel te praten in een zogenaamde “vloeiende periode” en overbelast het kind niet in de minder vloeiende periode. (“vertel eens aan oma wat we gisteren hebben gedaan?”, “zeg eens: dank je wel”, “laat eens aan oma horen hoe goed je al kan lezen”).

Negatieve invloed

Factoren die een negatieve invloed kunnen hebben zijn:

- Zelf de zinnen van het kind afmaken.
- Het kind onder druk zetten om te praten.
- Het kind onder druk zetten om vlugger te praten.
- Het kind onderbreken tijdens het spreken en overstelpen met vragen.
- Steeds over het stotteren praten waar het kind bij is.
- In je lichaamshouding laten blijken dat je je ergert of dat je het stotteren niet fijn vindt: wegstijven, trommelen, zuchten, spanning in je houding of gezicht.
- Het kind vragen om het nóg eens te zeggen, maar dan “goed”.
- Niet ingaan op wat het kind zegt, maar kritiek geven op hoe het klonk.
- Zelf snel blijven spreken terwijl het kind aangezet wordt tot langzamer spreken.
- Een gejaagde levensstijl handhaven. Steeds het gevoel geven en handelen alsof alles al af had moeten zijn en gedaan had moeten worden, geen tijd geven voor een rustig gesprek.